

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

15.06.2023. Nr. 1-5/153

Valsts kanceleja
pasts@mk.gov.lv

Tieslietu ministrija
pasts@tm.gov.lv

Veselības ministrija
vm@vm.gov.lv

Par Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma izmaiņām

Ministru kabinets ir uzdevis Valsts kancelejai sadarbībā ar Tieslietu ministriju un Veselības ministriju izvērtēt nepieciešamību grozīt Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumu vai arī to atcelt saistībā ar Pasaulē Veselības organizācija atcelto globālo veselības ārkārtas situāciju Covid-19 dēļ.¹

Tiesībsargs pauž atbalstu šādai valdības iniciatīvai. Vienlaikus, nolūkā rast labāko risinājumu uzdotā uzdevuma izpildē, tiesībsargs vēlas dalīties ar novērojumiem par valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu un tiesu darbu, kas saistīts ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma īstenošanu, kā arī aicina tos ņemt vērā.

Kopš Covid-19 pandēmijas ierobežojumu ieviešanas valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu darbā ar klientiem ir ieviestas vairākas organizatoriskas pārmaiņas. Viena no tām – valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu pakalpojuma saņemšana pēc iepriekšēja pieraksta, piezvanot vai pierēģistrējoties interneta vietnē u.tml. Šādu praksi ir ieviesušas lielākā daļa iestāžu, kas sniedz pakalpojumus iedzīvotājiem. Šādas prakses ieviešana pati par sevi, tiesībsarga skatījumā, ir vērtējama pozitīvi. Tā efektīvizē iestāžu darba organizāciju, kā arī dod iespēju arī klientiem izmantot attiecīgos pakalpojumus, ietaupot laika u.c. resursus. Taču Tiesībsarga biroja darbinieki, aplūkojot valsts pārvaldes un pašvaldības iestāžu interneta mājas lapas, ir konstatējuši, ka līdz ar šīs prakses ieviešanu valsts pārvaldes un pašvaldības iestāžu pakalpojumu saņemšanu pēc iepriekšējā pieraksta publiskā komunikācijā piedāvā kā vienīgo iespēju² kā var piekļūt pakalpojumam. Sazinoties telefoniski ar atsevišķām valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm un lūdzot sniegt informāciju, vai cilvēkiem ir iespējams saņemt pakalpojumus bez pieraksta, teju visos gadījumos iestādes apstiprina, ka tas ir iespējams.

No minētā secināms, ka praksē iedzīvotāji valsts pārvaldes un pašvaldības iestāžu pakalpojumus var saņemt gan pēc iepriekšēja pieraksta, gan bez tā, taču iestādes publiski

¹ https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/25.05.2023-vertes-covid-19-izplatibas-parvaldibas-likuma-atcelsanas-iespeju.a510121/?utm_source=rss&utm_campaign=rss&utm_medium=links; <https://nra.lv/latvija/415401-valsts-kanceleja-vertes-iespejamo-covid-19-infekcijas-izplatibas-parvaldibas-likuma-atcelsanu.htm>

² Sk., piemēram, <https://www.vid.gov.lv/lv/klientu-apkalposana>; <https://www.riga.lv/lv/strukturvieniba/rigas-pilsetas-dzimtsarakstu-nodala>; <https://www.lad.gov.lv/lv/zm-klientu-apkalposanas-centri>

“nepopularizē”, ka pakalpojumu var saņemt bez iepriekšēja pieraksta. Ņemot vērā, ka šī brīža sociālajā komunikācijā vairs nepastāv strikti Covid-19 infekcijas ierobežojumi, labas pārvaldības principa ievērošanas nolūkos, būtu atceļama Covid-19 pandēmijas apkarošanai ieviestā kārtība, kas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm dod tiesības izvēlēties pakalpojumu sniegšanas nosacījumus. Valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm šī brīža epidemioloģiskajos apstākļos ir jānodrošina pakalpojumu sniegšanu arī bez iepriekšēja pieraksta, atklāti to norādot visos publiskos komunikācijas kanālos ar sabiedrību. Kā labo piemēru var minēt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru, kas interneta mājas lapā ir norādījusi, ka klientus apkalpo gan rindas kārtībā, gan pēc iepriekšēja pieraksta³, un praksē attiecīgi to arī īsteno. Savukārt, saglabājot tiesības valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu tiesības sniegt pakalpojumus tikai pēc pieraksta, jāreķinās ar to, ka, piemēram, uz klātienes konsultāciju Valsts ieņēmumu dienestā cilvēks, pierakstoties 2023. gada 14. jūnijā, var tikt tikai 2023. gada decembrī.⁴ Šāda prakse no labas pārvaldības viedokļa nav pieļaujama.

Arī attiecībā uz tiesu institūciju darbu Covid-19 pandēmijas laikā ieviestās pārmaiņas ir atstājušas zināmu ietekmi. Izskatot iedzīvotāju iesniegumus, cita starpā tiesībsargs ir konstatējis, ka tiesās lietas tiek turpinātas skatīt attālināti vai rakstveida procesā, nekonstatējot objektīvus apstākļus mutvārdu procesa ierobežojumam. Tāpat ne visos gadījumos tiek veikts rūpīgs izvērtējums tam, vai rakstveida procesā izskatītajā lietā tiek nodrošinātas tiesības uz taisnīgu tiesu ietvertās garantijas, jo īpaši situācijās, ja tā ir vienīgā vai pēdējā tiesu instance, kas lietu skata pēc būtības. Ievērojot minēto, tiesībsargs aicina ņemt vērā, ka tiesību uz taisnīgu tiesu garantijām ir jābūt efektīvām un tādām, kas vairo sabiedrības uzticību tiesu varai, savukārt normatīvajam regulējumam tādām, kas nepieļauj iespēju piemērot izņēmumu bez attiecīga pamatojuma.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

---

³ <https://www.vsa.gov.lv/lv/filiale/vsaa-konsultaciju-centrs>

⁴ Minētais tika konstatēts, Tiesībsarga biroja darbiniekam, 14.06.2023. zvanot uz Valsts ieņēmumu dienesta tālruni 66120005, <https://www.vid.gov.lv/lv/klientu-apkalposana>